

Dirk Zeldenrust Duurzaamheidsprijs 2024

Vrijdag 6 december 2024, raadszaal stadhuis

Volgt u het nieuws nog?

Stormen en overstromingen, hittegolven en bosbranden, wegs meltende ijskappen en permafrost, kappen van regenwouden, aantasting van de natuur, uitsterven van dier- en plantensoorten, stikstof- en mestoverschotten, gebruik van glyfosaat en andere bestrijdingsmiddelen, aantasting van de waterkwaliteit, bergen restafval, de plastic soep, de ophoping van PFAS en microplastics in bodem, dier en mens.

Stortvloed aan informatie

Er komt geen eind aan alle ellende waar we dagelijks mee geconfronteerd worden. Maar wat doe je ermee? Het tot je nemen en de schouders ophalen? Boos of woedend worden? Word je onrustig of ontstaat er angst of zelfs paniek? Of steek je de kop in het zand? Of ontken je de feiten en neem je je toevlucht tot complottheorieën? Of denk je dat de overheid het wel zal oplossen? Of het bedrijfsleven met innovaties?

Elizabeth Johnson, marien bioloog en pleitbezorger van klimaatactie, had een uitstekende formule voor hoe je het best hiermee om kunt gaan. Ze zei:

“Voor mij draait het erom genoeg te weten om te begrijpen waar ik het verschil kan maken en vervolgens het slechte nieuws te matigen, omdat het niet verandert wat me te doen staat”.

Het enige wat zinloos is, is niks doen

Wie de feiten ter harte neemt weet dat bij niets doen de kans groot is dat het leven op aarde als een kaartenhuis in elkaar zal storten. Accepteren we dit of komen we in actie?

Een doemscenario gelaten over ons heen laten komen lijkt mij geen optie. We hebben een morele plicht om in actie te komen. Dirk Zeldenrust wist dit als geen ander.

Het enige wat zinloos is, is niks doen!!!

In het oude normaal werden de politici en bestuurders geacht de grote problemen aan te pakken. Maar internationaal verloopt de aanpak rommelig en stroperig, het zet niet voldoende zoden aan de dijk (kijk naar de afgelopen klimaattop in Bakoe, de COP biodiversiteit en de recente COP over de aanpak van de plastic soep). Landelijk is er met het kabinet Schoof-Wilders stilstand en waarschijnlijk verdere achteruitgang. Wilders wil in feite het klimaatbeleid door de shredder halen en Caroline van der Plas is geen haar beter.

Systeemveranderingen

Individueel gedrag (energie besparen thuis, minder spullen kopen, plantaardig eten, enz.) is prima maar is nu onvoldoende om het tijp tijdig te keren.

Daarom moeten we doelbewust en zo snel mogelijk gezamenlijk systemen veranderen: het voedselproductiesysteem, het autosysteem, het systeem van productie-consumptie waarin winstbejag voorop staat en natuur en milieukwaliteit geen waarde hebben, enz.

We moeten samen in actie komen tegen het huidige landbouwbeleid door van onderop veranderingen te bewerkstelligen. Denk aan organisaties als de Herenboeren, aan

burgerinitiatieven als Land van Ons en Wilderland, aan de voedselbossen die als paddenstoelen uit de grond schieten (in Arnhem al 3), aan duurzame restaurants waar plantaardig eten centraal staat. Ook op het gebied van energie en klimaat ontstaan er allerlei burgerinitiatieven, zoals energiecoöperaties die duurzame energie opwekken.

Zelf het heft in handen nemen

De mogelijkheden om zelf het heft in handen te nemen zijn legio. Ook steeds meer bedrijven zijn bezig klimaatneutraal en circulair te worden. Kijk bijvoorbeeld eens naar Lisanne Peters, oud-studente van ArTEZ, die met haar team een vervuilend product als foam wil gaan vervangen door een natuurlijke/biobased zachtschuim; volgend jaar komt er een pilot en in 2026 is haar bedrijf SymbioMatter commercieel op de markt.

En we hoeven niet allemaal Johan Vollenbroek of Marjan Minnesma te worden of Greta Thunberg. Samen de straat vergroenen, sportvelden natuurinclusief maken, je voetbalclub energieneutraal maken, deelauto's in een woningbouwproject krijgen, je bedrijf waar je werkt laten stoppen met vliegen. Er zijn honderden voorbeelden te bedenken.

Aanstekelijk

En het mooie is dat concrete resultaten en succes vaak aanstekelijk werken: goed voorbeeld doet goed volgen. Kleine acties kunnen een cascade aan gevolgen teweeg brengen waardoor op een gegeven moment een kantelpunt wordt bereikt. Wie een steen verlegt in de rivier, zorgt ervoor dat de stroom nooit meer dezelfde weg zal gaan. (vrij naar liedjesschrijver wijlen Bram Vermeulen).

Elke bijdrage telt

Wanhoop kan het begin zijn van iets nieuws. Iedereen kan meedoen en elke bijdrage telt. Maak daarbij verbinding met de twijfelaars en ogenschijnlijke tegenstanders. Laat zien dat uiteindelijk de overgang naar een duurzame samenleving ook voor de twijfelaars en degenen die weerstand bieden, goed uitpakt. Want het overgrote deel van de mensheid wil uiteindelijk een leefbare wereld.

Achter de somber stemmende berichten over verwoestende bosbranden, dodelijke overstromingen en passieve politici groeit een beweging die laat zien: onze toekomst op aarde die schrijven we zelf. Het is nog niet te laat om een onleefbare aarde te voorkomen. Het enige wat zinloos is, is niks doen!!!

Inzendingen 2024

Beste mensen, voor het 7^e achtereenvolgende jaar organiseert de Club van Dirk de DZDP. Dit jaar hebben we 13 inzenders die in aanmerking komen voor de prijs.

Allemaal hartverwarmende initiatieven die een duurzame samenleving dichterbij brengen en die zijn samengevat op de site van De Groene Vos.

Projecten die er allemaal toe doen. De jury heeft bepaald welke er het meest toe doen.

Dirk Zeldenrust

Dirk Zeldenrust was iemand die zich op geheel eigen wijze 24 uur per dag met duurzaamheid bezig hield. Toen Dirk in 2017 op 62 jarige leeftijd zeer plotseling overleed, besloot een aantal vrienden aan zijn graf op natuurbegraafplaats Heidepol een duurzaamheidsprijs ter ere van Dirk in het leven te roepen.

We wilden een jaarlijks uit te reiken prijs van € 5000 beschikbaar stellen om een duurzaam initiatief uit te voeren, onder de voorwaarde dat een jaar later verslag moest worden gedaan van de besteding van het prijzengeld.

Spelregels en sponsoren

De Club van Dirk bedacht de spelregels en de criteria voor toekenning van de prijs. In het kort zijn dat: geen luchtfietsrij, geen eendagsvlieg, maar een concreet, bestendig en duurzaam resultaat dat betekenisvol is voor de Arnhemse samenleving.

De club zocht sponsoren aan om het Fonds van Dirk te vullen en stelde een onafhankelijke jury aan die deskundig is op het vlak van duurzaamheid.

Gijs van den Heuvel

Eén van de leden van de Club van Dirk, namelijk Gijs van den Heuvel, is ons vorige maand tot ons verdriet overleden. Gijs, die als opbouwwerker in Sint Marten veel contacten met Dirk Zeldenrust heeft gehad, was één van de oprichters van de Club van Dirk. Gijs heeft tot vorig jaar, toen hij ongeneeslijk ziek werd, op een mooie en bevlogen manier bijgedragen aan de organisatie van de prijs. Wij zijn Gijs veel dank verschuldigd.

Rol gemeente Arnhem

Vanaf het begin heeft de Club van Dirk goede medewerking gehad van de gemeente Arnhem. Niet alleen ondersteunt zij deze uitreikingsceremonie, maar sinds vorig jaar stelt de gemeente vanuit het programma Circulaire economie jaarlijks € 4000 beschikbaar om een 2^e prijs van € 2500 en een 3^e prijs van € 1500 te kunnen uitreiken. Ook verleende de gemeente ondersteuning bij de werving van inzendingen.

Onafhankelijke jury en opdracht

De jury bestaat dit jaar uit:

- Frank Croes, voorzitter; directeur van Hogeschool Aeres Almere, 'de groene veranderaar'
- Grieta Spanenburg, milieukundige en meteoroloog
- Harriët Tiemens, milieukundige en directeur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

De Club van Dirk gaf de jury opdracht aan de hand van de vastgestelde criteria 5 nominaties te kiezen, onder welke de winnaar van de 1^e prijs, de 2^e prijs en de 3^e prijs, en een onderbouwing daarvan te geven in de vorm van een juryrapportage. Deze komt zo meteen van de juryvoorzitter.

Sponsoren

Zonder sponsoren geen DZDP. Ik wil alle sponsoren die het Fonds van Dirk hebben gespekt, van harte bedanken! Ze worden hier allemaal in beeld gebracht.

Een groot applaus is hier op zijn plaats.

Dank.

6 december 2024

Jan Schreur

Voorzitter Club van Dirk